

Veebruar 3. pühapäev
Liturgiline värv – violett

VIIE TUHANDE MEHE SÖÖTMINE

EELTEADMISI TEKSTI KOHTA Jh 6: 1–15

Viie tuhande mehe söötmine on ainus Jeesuse avaliku tegutsemise ajal toimunud ime, mis on kirjas kõigis evangeeliumides. (Mt 14: 13–21, Mk 6: 32–44, Lk 9: 10–17). Matteus (15: 32–39) ja Markus (8: 1–10) kirjutavad ka nelja tuhande mehe söötmisest. Huvitav on tõdeda, et ka Vanas Testamendis on taoline lugu (2Kn 4: 42–44), milles prohvet Eliisa kahekümne odraleivaga sada meest ära toidab. Midagi analoogset leiame ka jutustuses manna-imest kõrbes (2Ms 16:15).

Sündmus leidis aset veidi enne paasapühi, aastal 29. Rohi oli siis kevadiselt lopsakas ja selle peal oli hea istuda. Sündmuskohaks oli arvatavasti Geneetsareti ehk Tibeeria järve idakallas.

Johannese evangeeliumi jutustuses kujuneb peamiseks Jeesuse isik ja tema poolt teostatud ime mõju.

Jeesus teadis kohe, mida Ta teha tahtis. Ta nägi rahvast enda juurde tulemas ja pani Filippuse proovile. Nii Filippus kui Andreaski olid mõistmatud. Selle asemel, et omada usku Jeesuse väesse, rääkisid nad argipäevastest asjadest: leibade hinnast ja poisi teemonaast.

Kui arvatakse, et mehi olevat olnud viis tuhat, siis kogu rahva arv koos naiste ja lastega oli märgatavalt suurem. Jeesus võttis leivad ja tänas Jumalat, nii nagu seda tegid pereisad söögilauda istudes. See tuletab meile meelde seda pühaõhtusöömaaega, kus Jeesus toimis samuti. Mõlemad söömaaegad peeti juutide kombe kohaselt.

Jeesuse imetegu oli tehtud selleks, et usku äratada, ja paljud ütlesidki: "See on tõesti prohvet, kes pidi maailma tulema." Rahva poolt öeldud sõnal *prohvet* on siin sama tähendus kui sõnal *Messias*. Messias on oma olemuselt nii prohvet kui kuningas. Jeesus ei võinud aga lubada, et teda saaks ülendatud maiseks kuningaks. Ta ütles ise, et Tema kuningriik ei ole sellest maailmast. Sellepärast Jeesus tõmbus eemale Messia-vaimustuses olevast rahvahulgast.

Kõige tähtsam Jeesuse imeteo juures oli see, et Jumal ilmutas end selle kaudu. Jeesus näitas selles ajaloolises sündmuses, et Tema on tõotatud Messias. Kui seda imetegu õigesti mõistetakse, siis ei võeta seda kui sensatsiooni, vaid see äratab alandlikku usku.

Silja Forsberg

TEKST Jh 6: 1-15

Eesmärk: Lapsed saavad teada, et Jeesus tahab hoolt kanda inimeste igapäevaste vajaduste eest.

VAIKSEKSJÄÄMINE JA PALVE

TEEMA ALUSTUSEKS

Kevadel ja suvel käivad paljud matkamas ja reisimas. Mida me kaasa võtame, kui läheme matkama? Missugune toit maitseb kõige rohkem matkal olles?

PÄEVA KIRJAKOHT Jh 6: 1-15

Viis leiba ja kaks kala

”Isa, millal me saame jälle seda head valget leiba, mida me ükskord sõime? See oli palju parem kui harilik igapäevane leib.”

”Poeg, ole rõõmus, et meil üldse on leiba. Nisuleib on rikaste toit. Meie saame seda harva süüa.”

”Kui ma oleksin rikas, siis sööksin alati nisuleiba.”

”Meil on ju kõik hästi. Võime alati kõhu täis süüa. Nälg ei ole me kunagi näinud. Kas tead, poeg, et niisugusest odraleivast said kunagi tuhat meest söönuks.”

”Üks väike leib tuhandele inimesele! See on küll täiesti võimatu. Olen juba kaks tükki ära söönud ja tahaksin veelgi. Nii palju inimesi nii vähesest küll midagi ei saa.”

”Just sedasama mõtlesin minagi, kui olin umbes sinuvanune. Kas tahad seda lugu kuulda?”

”Muidugi, isa. Tahan tõesti teada, kuidas see uskumatu asi võis sündida.”

”Ühel hommikul läksin kodunt naaberkülasse Kapernauma. Paasapähad olid tulemas ja ema saatis mind oma venna juurde kala hankima. Onu oli kalamees ja temalt saime kõik kalad, mida vajasime.

Onu maja asus Kapernauma lähedal mere kaldal. Aga kui ma kohale jõudsin, ei olnud onu kusagil näha. Aeg oli üsna varajane, sel ajal onu tavaliselt korrastas võrke, et need õhtul merre viia. Suur hunnik võrke lebas rannakividel. Ainult üks onu abilistest oli kohal. ”Kus onu on?” küsisin ma temalt.

”Hullustus on tabanud teda nagu kogu linnagi. Keegi jutlustaja – Joosua või Jeesus, nagu teda kutsutakse – on mõnda aega elanud siin Kapernaumas. Pidavat olema kellegi kalur Siimona sõber ja tema juures ka ulualust leidnud. See inimene on tõesti imelisi tegusid teinud. Silmapilkselt tegi ta Siimona ämma raskest palavikust terveks. Ka ühe kaluri kuivanud käe tegi ta otsekohe terveks. Aga siiski, mina arvan, et ta on mingi seikleja. Milline tobedus – jätta võrgud maha ja niimoodi ära joosta.”

"Mis hullustus? Mis ajast sa räägid?" küsisin imestunult.

"Ma räägin sinu onust ja teistest selle linna lollpeadest."

"Räägi lõpuks ometi, kus nad kõik on," ütlesin ma pahaselt, kui mees ainult näppis võrke ja ei jõudnudki asja juurde.

"Selles asi ongi, kus nad kõik on. Täna hommikul tuli Siimona majja parkümmend meest, kes paistsid tulevat pikalt teekonnalt. Tõenäoliselt oli ka Siimon nende hulgas. Siit võtsid nad paadi ja sõitsid kuhugi. Egas' midagi, mõtlesin ma, siis saab siin linnas jälle rahu ega ole vaja kogu aeg kuulata, kuidas inimesed karjuvad: ime, ime! Kõik läheb tagasi oma endistesse rööbastesse. Kuid nüüd see õige hullustus just algas. Kuuldes, et see Jeesus oli paadiga kuhugi läinud, viskas su onu võrgud siia maha ja ruttas joostes mööda kallast paadile järele. Ja ta ei olnud ainuke, kogu linn läks. Ma ei imestaks, kui oleksin ainuke arukas, kes jäi tööd tegema. Need võrgud peab õhtuks korda saama, muidu ei saa kalale minna."

"Mis suunas nad läksid?" küsisin kalurilt. Vastuseks sain vaid mühatuse ja käeviipe, mis näitas järve idapoolsele kaldale. Teadsin, et see oli peaaegu tühi paik. Erinevalt meiepoolsest kaldast oli seal maju vähe. Kuid uudishimu oli väga suur. Ma tahtsin näha seda meest, kes suutis teha selliseid imesid, nagu kalur oli rääkinud. Kui juba mu onu ja teised inimesed linnast on seal, mis siis minagi ootan.

Jätsin kaluri võrkude juurde torisema ja hakkasin mööda kallast kiiresti sõrkima. Oli juba paar tundi üle keskpäeva, kui nägin lõpuks kerkival rinnakul suurt hulka inimesi. Ma polnud veel kunagi näinud nii palju rahvast üheskoos. Mis võiks siin teksil olla, imestasin ma. Et olin umbes sinusugune väike poiss, oli mul lihtne tungleva rahva hulka pügeda.

"Kas kellelgi on toitu?" hüüdis mees, kes liikus ringi rahva seas. "On kellelgi midagi söödavat?" Kuid kellelgi ei olnud. Inimesed olid läinud teele sellise rutuga, et olid unustanud teemoona kaasa võtta. Nüüd ma märkasin isegi, et kõht oli tühi. Kogu päeva olin teel olnud ja vaatasin nüüd pauna, kus oli emalt kaasa saadud leivakott.

No nii, mõtlesin ma, minul on süüa. Aga sellest jätkub ainult minule endale. Pole mõtet sellest tolele mehele rääkida. Parem on kui lähen tagasi ja süüa kusagil eemal üksi ja rahulikult.

"Kuule pois, mis sul paunas on?" Mees põikas minu poole.

"Teemoon," pomisesin segaduses. Ulatasin oma pauna mehele.

"Noh, seda ei ole just palju," ütles ta. "Kuule, mu poeg, mina olen Andreas, selle Jeesuse õpilane, kes seal rahvahulgas inimesi õpetab. Kas sa ei tahaks aidata? Need inimesed on kogu päeva olnud söömata. Nad on näljased."

"Aga mida need mõned leivad ja paar kala nüüd aitavad sellisele suurele hulgatele? Neist jätkub ainult ühele."

"Vaevalt, et neist palju abi on," vastas Andreas mõtlikult. "Aga Jeesus käskis mul tuua Tema kätte kõik söödav, mis kaasas on. Vaevalt küll, et sellest kasu on, aga mina olen õppinud tegema nii, nagu Jeesus käsib. Viime nüüd need leivad ja kalad Tema kätte, siis Ta ehk usub, et me ei jõua toita seda suurt rahvahulka, ja käsib neil minna küladesse ise süüa ostma."

Andreas võttis mul käest kinni ja viis Jeesuse juurde.

"Õpetaja," ütles Andreas, "siin on poisike, kellel on viis odrালেiba ja kaks kala, aga sellest ei piisa suurele hulgatele."

Värisevate kätega ulatasin ma Jeesusele oma leivakoti sisu. Arvasin, et Ta vaatab mu leibu põlastavalt. Seda oli ju vähe – vaese rahva odrালেivad. Kindlasti annab Ta need kohe tagasi ja käsib mind koju joosta.

Kuid minu imestuseks võttis Ta naeratades leivad ja kalad vastu ning käskis oma jüngril korraldada rahva einestamine.

Sellel kaluril oli vist õigus, mõtlesin mina. On ju tõeline hullus kutsuda rahvast sööma, kui toitu jätkub vaevalt kahele.

Ja Tema õpilased olid niisama hullud. Nad tegid mis kästi. Nad käskisid inimesi viiekümne ja saja kaupa murule istuda, justnagu oleks neil midagi pakkuda.

Mul oli piinlik, et olin segatud sellisesse pettusesse. Peale selle kaotasin ka ühe päeva söögi. Kui sellest kavatsetaksegi midagi jagada, siis minule küll ei jätku raasukestki.

Näljasena ja pahasena vaatasin, kuidas Jeesus hoidis mu teemoona käes ja luges tuntud söögipalve:

"Õnnistatud ole Sina, Issand, meie Jumal, maailma kuningas, kes lased leival kasvada maast."

See oli nii nagu meil koduski. Samasuguse palve luges ka mu isa enne söömist.

Siis andis Ta igale jüngrile tükikese leiba ja kala, et nad jagaksid sellest inimestele. Mina läksin koos Andrasega. Ma ei mõistnud, mida ta kavatses teha selle leivatükiga, mis Jeesus temale andis. Kas ta annab selle esimesele inimesele ja jätab teised tühja kõhtu kannatama? Aga Jeesuse eeskujul murdis Andreas leivast tükikese ja andis selle esimesele rühmale.

Inimesed murdsid seda veel väiksemateks osadeks ja hakkasid sööma. "Kustkohalt kõik see leib on tulnud, Andreas?" hüüatasin ma imestunult, kui nägin inimesi üksteise järel tükikesi võtmas ja hea isuga söömas. "Jeesuselt," vastas Andreas rahulikult ja jätkas leivajagamist.

Leiba oli küllalt ja jätkus veelgi. Mida rohkem inimesed seda murdsid, seda rohkem näis seda olevat. Ja minu kaks väikest kala? Sajad ja tuhanded inimesed sõid neid ning said isu täis. Neist jätkus veel Andreasele ja minulegi. Siis aitasin – nii nagu ma koduski tegin – kokku korjata kõik raasukesed, mis olid oliivimarjadest suuremad.

Nüüd ei olnud mu hämmastusel piire. Me saime päris vaka täie raasukesi – koguni uue söögijagu. Kuna ka teised jüngrid tõid korve, kuhu olid korjanud leivajääke, sai neid kokku kaksteist.

Vaatasin imestunult Jeesuse poole. Seda oli palju rohkem, kui minul algul oli olnud!

Kuid Jeesus ainult naeratas. Ta tõstis silmad taeva poole ja tänas Jumalat söögi eest.

"Küll oli see üks imeline lugu! Kas see on ka tõsi?"

"Niisama tõsi, kui ma olen sinu isa ja olen seda oma silmadega näinud. See oli nii tõsi, et inimesed tahtsid Jeesust samas paigas kuningaks tõsta."

"Kuid meil ei ole ju Jeesuse-nimelist kuningat."

"Ei, Jeesus põgenes mägedesse. Ta ei tahtnud kuningaks hakata. Sel korral kurvastas see mind väga ja samuti kõiki teisi inimesi. Olime kindlad, et Tema ongi see kauaigatsetud Messias, kes võtab võimu enda kätte ja teeb meist võiduka rahva."

"Aga Tema ei olnud Messias, ega ju?"

"Läks mitu aastat, enne kui mina seda mõistsin. – Tema kuningriik ei olnud sellest maailmast. Me ootasime Messiat, aga kui Ta viimaks tuli, siis me ei tundnud Teda ära. Olime kujutlenud Teda hoopis teistsugusena."

LÕPETUSEKS

ÕNNISTUSSÕNAD

LÕPULAUL